

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kuzs József ur kereskedésével szemben.
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Hadügyünk.

Budapest okt. 10.

(P. K.) Egy ujoncznak, még hozzá az oly felette tüzes 48-as fajtából valónak heveségével ment neki a dolognak Ugron Gábor a magyar delegáció hadügyi albizottságában s Bauer hadügyminiszter, akit támadása tárgyául választott s arczban és egyuttal minden oldalról támadott, kénytelen volt védelmében nyelvének olyan gyorsaságát kifejteni, amely élénk bámulatba ejtette a delegátnsokat, kik a nem igen beszédes öreg úr részéről rövid és velős válaszokhoz voltak szokva. Ugron úr fenyegetődött ugyan, hogy a delegáció teljes ülésében túl akar tenni önmagán, de ott is csak, talán több szóval és szólásmóddal, még erősebben nagyzó pose-zal és indulattal, lényegben csak azt mondhatja, amit a bizottságban mondott s a hadügyi kormány részéről adandó válasz alig lesz bővebb, mint voltak a hadügyminiszternek a hadügyi albizottságban rögtönzött, de a felvetett kérdéseket minden oldalról szabatosan felvilágosító fejtegetései.

Ausztria Magyarország nagyhatalom, egyenlően jogosított és kötelezett tagja a hármass szövetségnek, melynek tekintélye és súlya egyedül volt képes eddig fenn-

tartani s jövőre is egyedül lesz képes megőrizni a világbéket. Ez az állás megköveteli az erők derekas megfeszítését, megköveteli, hogy esetleges ellenfelünk erő kifejtésével lépést tartsunk, nemcsak, hanem javaink növekvésével is, melyeket megvédeni, megoltalmazni, a háború veszélyétől megóvni van hivatva ama szövetség.

Meghiusította tán, avagy csak megakadályozta-e, hátráltatta-e hadügyi költségvetésünk pénzügyi virulásunknak s közgazdasági fellendülésünknek kifejtését? Igaz és senki sem tagadja, legkevésbé a hadügyminiszter, hogy hadi kormányunk követelései még minden esztendőben egy szerény plus-t mutattak fel s hogy a harcoképesség szervezése még azután is áldozatot kíván. De ép ily igaz és kétségtelen az is, hogy más nagyhatalmak is különösen azok, melyeket a béke érdekében erőnk lehető leg-hatalmasabb kifejtésével kell ellensúlyoznunk, hasonlíthatatlanul nagyobb áldozatokat hoztak hadi erejük tovább fejlesztésére és tökéletesítésére és ezt a plus-t ismét csak katonáink s fegyverkészletünk kitünő minősége által egyenlíthetjük ki. Ép ily igaz és elvitázhatatlan az is, hogy nálunk a hadi budget számára soha sem azt tartották mérvadónak, amit a hadü-

gyi kormány mint szükségeset s hasznosat követelt, hanem csak azt, amit a két állam teljesíthetett a nélkül, hogy az államháztartás egyensúlyát meg kellett volna zavarni.

A hadügyi költségvetés nem akadályozta meg, — ne is akadályozza soha, — hogy az állami bevételek ugy Magyarországban, mint Ausztriában évről-évre szaporodnak, az évi zárszámadások folyton tetemes feleslegeket mutatnak fel. A hadsereg ferditott többkiadás mellett kulturális és produktív czélokra szolgáló többkiadások állnak és a hadsereg nagyobb szükséglete még elég teret hagy számunkra ama ujjáteremtő reformok nagy szükségleteinek fedezésére, melyeket okvetlen keresztül fogunk vinni.

De eltekintve az idézett mozzanatoktól, nem egészen természetesen-e, hogy nagyobb, kielégítőbb őrizet is szükséges? Vegyünk csak például egy egyszerű urasági birtokot. A kastély, park s egyéb belterület számára elég egy derék ór. — Valjon elég-e ez akkor is, ha a belterületen egy nagy szeszgyár, gőzmalom, hizómarhaistálló, tenyészmarha istálló állítatott fel. Csak érthető, hogy minél gazdagabb lesz hazánk a béke áldásai alatt, minél inkább gyarapodik a népesség számban és jólétben.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Elzüllött élet.

— Elbeszélés. —

Irta: **Karczag Vilmos.**

(Folytatás.)

— Oh minden bizonynyal. Ő egyetlen házi vagy családi mulatságból sem hiányzott. Nagyon szerettük őt, én is, a feleségem is. — Kimondom egész bátran, leplezetlenül, mert megvetem azt a kombinációt, mely bűnössé teszi azt az ifjut, mely megbecsteleníti nóm emlékéit, s mely engem ideállított a vádlottak padjára s talán visszavezet a börtönbe, onnan a vérpadra. Nos, hát igenis, meghívtuk Szomorlayt is. Az egész nap készülődések és izgatottság között telt el. Délután a rendes időben a kaszinóba siettem.

— Csodálatos, hogy ön e napon is eltávozott otthonról a kaszinóba.

— Bizonynyal nem a kártyaasztal vonzott oda, mint a legtöbb férjet. — Türelmetlen voltam s azt hittem, hogy azzal is hamarabb telik a nap, meg Dengelinek és Szomorlaynak is ott adtam találkát. Ugy határoztuk, hogy a kaszinóban eltöltjük az időt nyolcz óráig, azután együtt megyünk el hozzám.

— Találkozott ön a kaszinóban a nevezett urakkal?

— Nem.

— Nem volt ez ön előtt feltűnő?

— De igenis. Csakhogy nem tulajdonítottam neki olyan jelentőséget, mint a bíróság éleslátása. Azt gondoltam, másfelé akadt dolguk. Mikor meguntam a várakozást, hazasiettem. Örömmel, csaknem ugrándozva siettem fel a lépcsőkön. Fényesen ki volt világítva a lépcsőház s a szögletekben platánok és fikuszok óriási zöld levelei diszelegtek. Még korán volt s a szobák üresek. A várt vendégek közül még senki sem érkezett meg. Az ebédlőben 14 személyre terített asztal barátságosan köszöntött felém s a felette meggyújtott csillár pazarul ontotta szét fényét a különben aránylag kis étteremben. A szobaleánytól urnője után kérdezősködtem. Toilettejét készíti a kis kék szobában. Ez a kék szoba egy kis sarok-szobácska volt a lakosztály tulsó részében. Kedves, nyájas, barátságos szobácska volt ez, mely a hálószobából nyílt s a feleségem legjobban szeretett itt tartózkodni. Itt öltözködött, itt olvasott, itt végezte kézimunkáját, ide menekült alkalmatlan vendégek elől. — mondhatnám, hogy csaknem az egész napot a kis kék szobában töltötte el. A szobába mentem, mert nem akartam háborgatni s mert azt hittem, hogy azalatt talán rokonaink megérkezhetnek.

— És mikor ment ön nejéhez a kék szobába?

— Ugy egy jó félóra mulva, mikor türelmetlenségemben meguntam a várakozást. Előbb a szobaleányt küldtem a feleségem után, de a leány kért, hogy mentsem fel őt e kötelesség alól, mert a nagysága szigoruan megparancsolta, hogy mikor a kék szobában van elfoglalva — ne háborgassák. Azért magam mentem. — Oh, bár sohse láttam volna azt, a mit ott láttam...

Kerencei e helyen ugy elzékenyedett, hogy azt hittük, hogy nem fog tudni tovább beszélni. Szavai meg-megcsuklottak s hangja tompa, hörgő, akadozó lett, szeméibe könnyek gyűltek és valósággal úgy néztek ki, mintha szürke homály borította volna el, arczára a rémület kinyomata ült, mintha abban a perczen újra látná azt a szörnyű képet, melyet alig birt lefesteni a törvényszék előtt. Csak rövid egy-két szóval beszélt el, hogy felesége, az a bájos, szép, fiatal nő a földön feküdt véreben, tördőfésektől átszurkálva. Ünneplő ruhája oda volt készítve egy székre, kibontott haja és meztelen vállalai mutatták, hogy éppen öltözködött, mikor a merénylő megölte a szerencsétlent.

— Hogy mi történt ezután, azt a bíróság tudja. Minden egyebet elmondanak az orvosi átleletek, bonczolási jegyzőkönyv, a színhelyen felvett rendőri vizsgálati iratok, a színhelyen

annál kielégítőbb védelemre, a véderőnél annál elengedhetlenebb erősítésére van szükségünk, hogy megvédhessük az országot mindazok ellen, akiktől támadást várhatunk s akik támadó erejüket évről-évre emelik, fokozzák.

Egyes kérdésekben ám zaklassák a hadügyminisztert. A részletek felett lehet vitatkozni és báró Bauer nem az az ember, aki azt akarja, hogy mindenben feltétlenül igazat adjanak neki. De a hadsereget mint egészét kell Ugronnak is respektálni; nem csupán a monarchiának, hanem különösen Magyarországnak is legvitálisabb érdeke, hogy a hadsereg egységes, tántoríthatatlan phalanx-képen tartassék fenn.

Belföld.

A polgári házasság kérdésében — mint a Pesti Hírlap értesül — a minisztérium teljes megállapodásra jutott. A koronának a kötelező polgári házasság behozatala iránt fog legközelebb javaslat tételni, mely az egyetlen és legbiztosabb módja a főntorgó egyházi politikai és házasságjogi kérdések állandóan békés rendezésének. A jelenlegi komplikált parlamenti s általános belső politikai helyzetből a politikai világ legnagyobb része reményt merít arra, hogy a koronánál a kötelező polgári házasság megfelelő fölvilágosítások mellett megnyeri a szükséges jóváhagyást, mely esetben az erre, valamint az ezzel egybetűgő nagy kérdésekre vonatkozó törvényjavaslatok nem sokára előterjeszhetőkké lesznek. — Csáky Albin gróf miniszteriumában az izr. vallás egyenjogúsításáról és a részleges polgári anyakönyvekről szóló törvényjavaslatok már készen állanak, sorsuk azonban a most főntorgó nagyjelentőségű házasságjogi kérdés eldöntésétől függ s amennyiben a korona elhatározása a kötelező polgári házasságra kedvező lesz, a most említett javaslatok helyébe is a l a s jellegű javaslatok fognak lépni. Az eldöntést általában nyolcz-tíz napon belül várják.

A delegáció és a kolera. Az osztrák delegáció tagjainak bécsi gyűlésén Chlumeczký

kijelentette, hogy a tárgyalások elhalasztásának lehetősége ki van zárva, mire elállottak az elhalasztástól. A költségvetési bizottság jövő ülését csütörtökre tűzték ki. A bíróság tagjait erről táviratilag értesítették.

A kereskedelmi minisztérium új államtitkára. A király, szept. 14-én Bécsben kelt intézkedésével kinevezte Reissig Edét, Békésvármegye volt főispánját államtitkárrá a kereskedelmi minisztériumban. — A hivatalos lap mai száma fogja közölni a kinevezést.

Változás a főispáni karban. A hivatalos lap tegnapi száma a következő királyi kéziratot közli: A belügyminisztérium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére: Domahidy Ferencz, Szathmárvármegye és Szathmármémeti szab. kir. város főispánját, ezen állásától, hű és buzgó szolgálatai elismerése mellett, saját kérelmére felmentem, s helyébe Ujtalussy Sándort, Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegye főispáni állásától való felmentése mellett, Szathmárvármegye és Szathmármémeti szab. kir. város főispánjává, továbbá Almássy Gézát, Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegye főispánjává kinevezem. — Kelt Gödöllőn. 1892. évi október hó 4-én. Ferencz József, s. k. Gróf Szapáry Gyula s. k.

Magyar liszt és magyar dráma.

Köszönök a cseheknek, hogy a nemzetközi liszt- és drámapiaczon a magyar termékek ingyen reklámot csinálnak. Lisztünket ugyan már rég ismerik az ó- és újvilágban, de a magyar dráma csak most nem rég lépte át határainkat s így használhat neki a beviteli tilalom, melyet a csehek ellene elrendeltek. Szentül hisszük ugyanis, hogy a prágai hatóságnak az a rendelete, melylyel az „Ember tragédiájának” előadását a cseh színházban betiltotta, az egész civilizált világ figyelmét rá fogja terelni Madách e remekművére.

Hogy a cseheknek extra gusztusuk van, azt rég tudjuk. A napokban Eim delegatus ur ennek egy remek bizonyítékával is szolgált, midőn kinyilatkoztatta, hogy Szent Nepomuk hívei a kancsukáért rajonganak. Teljesen összevág ezzel a gusztussal az a jelszavuk, hogy

nem kell nekik a magyar liszt és a magyar dráma. S még abban is összevág ez a két tény, hogy egyiknek se tudják józan okát adni. Epp úgy nem tudják megmondani, hogy miért rajongnak a kancsukáért, mint a hogy nem tudnák megmondani, miért tiltották be Madách drámájának előadását.

Mert a liszt-tilalmat még értjük. A cseh malomipar egyre hanyatlik s a magyar liszt mind nagyobb teret hódít. Erthető tehát, hogy a cseh malmok lisztünk ellen agítálnak s ha a legújabb agitációt a kolerafélelem révén üzik, hát ez is megjárja ürügynek.

De az „Ember tragédiája” csak nem hurcolja be Prágába a kolera bacillust! Miért hát a tilalom? Talán a szellemi ragálytól félnék? Hisz az ifju csehek produkáltak már elég cifra jelenetet s megmutatták, hogy saját nemzeti mintákra dolgoznak.

Azt szintén nem hihetjük, hogy Prágában jobban félnék a Marsellaisétől, mint Bécsben? Ha a bécsi cenzurának nem volt kivetni valója, mi tilalmazni látót talál a prágai hatóság Madách művében?

De hát mit is kérdezzük? A csehek úgy látszik eljutottak magyarellenes dühökben odáig, hogy nem azt nézik már, mi az, a mi Magyarországból jön, hanem csak azt látják, hogy az — magyar. Liszt vagy dráma — mindegy. — Magyar — tehát nem kell.

Szerencsére a világpiacon Prága nagyon alsórendű szerepet játszik, melynek az érték, illetve az alakulásra nagyon csekély befolyása van. Ha a cseh fogyasztóknak nem kell lisztünk és drámánk, a hiányt csak ők érzik. Mi azért készleteinket el fogjuk tudni helyezni úgy a liszt-, mint a drámapiacon.

Epidémia és desinfectió.

Kuti Zsigmondtól.

Az angol Jännernek köszönhetjük, hogy a hólyaghimlő nem tizedeli gyermekeinket és felnőttjeinket. 1796-ban oltotta be a jeles angol tudós tehénhimlő-limfával az első embert, még pedig teljes sikerrel. Sok gunynak, ellenszenvnek, sőt üldözésnek volt kitéve a magát immár halhatatlanná tett himlő-oltó, míg meggyőzte a kételkedőket és legyőzte elleneit. Ma már a himlő elleni védőtás minden civilizált államban kötelező.

alált corpus delictik. Csak egy dolgról nem beszélnek ez iratok: az én rettenetes fájdalomról, mély, sötét, vigasztalhatatlan gyászomról és az én ártatlanságomról.

Most következtek a keresztkérdések. Az elnök ügyesen, furfangos ésszel összevissza zavarta, keverte a kérdéseket könnyű szerrel, mintha épen csak valami kártyával büvészkedett volna. „Hol a veres? Itt a veres:

Néha-néha beleszólt az ügyész is, egyik-másik bíró, a védő is.

Szegény Kerencsei a sok kérdés között a leleményesen felállított utvesztőben alig talált néha helyes válaszra, de azért mindig talp raesetten, egyenesen és határozottan válaszolt, úgy, hogy laikus ember könnyen tévedésbe eshetett volna, ha annyi bünyjellel, a logika kéréllhetetlen következettségével napfényénél is világosabban be nem lett volna bizonyítva, hogy a gyilkosságot a férj követte el féltékenységből, hogy megbosszulja neje bűnös voltát.

Mikor az elnök azt kérdezte Kerencseitől, hogy mióta járt hozzájuk Szomorlay Géza s hogyan fejlődött ki a barátság — Kerencsei eleinte nem akart válaszolni. Azt mondta, hogy mindazokra a kérdésekre, melyekkel azt akarják bebizonyítani, hogy neje bűnös viszonyt folytatott barátjával s ő ennek miatta emelt volna gyilkos eszközt neje élete ellen — nem fog válaszolni.

— Hát jól van, gyilkos vagyok. Vezessenek vissza a börtönbe, mondják ki reám a hájós ítéletet, elviselm, elszenvedem. De hagyják meg öntudatomnak, lelkem nyugalmának öm becsületét, szeretetét. Vegyétek el az éle-

temet, de ne háborgassák meg sirjában feleségem üdvösségét.

Az elnök szép szavakkal fordult a vádlothoz, hogy saját érdekében feleljen a kérdésekre. Ha nem azért, hogy tisztázza ártatlanságát, hát legalább azért, hogy válaszával talán épen az a gyanu, melytől úgy fél inkább eloszlatható lesz. Végre is, nemcsak a törvényszék tudja az eseményeket s nemcsak a vádiratban vannak felsorolva mindazon tények, melyek a gyanura okot adtak, de a közönség között is, tehát a világ előtt is ösmeretek azok, vagy legalább úgy vannak elterjedve, mint a melyek tényleg léteztek, azért vádolt helyesen és észszerűen cselekszik, ha kitérés nélkül megfelelő minden kérdésre.

Azok a feleletek, ha nem is mentik tel a szörnyű vád alól a bűnöst, de talán egy s más tekintetben enyhítik azt a „köztudalmat”, mely a bűnös szerelmi viszony létezését a bíróság elé hozta

— Mióta ösmerte ön Szomorlayt? — kérdezte az elnök.

— Ösmertem már nősülésem előtt is — válaszolt Kerencsei. — Tanulótársak voltunk, együtt követtük el ifjúkori csinjeinket. Az esküvőmon mint vőfély szerepelt s nem szűnt meg barátom lenni soha.

— Ugy tudjuk — szólt az elnök, — hogy az a bizalmas baráti viszony, mely ön és Szomorlay között fennállott, — az ön neje részéről is létezett.

— Igenis.

— Nem nyilatkozott e barátság néha oly módon is, mely önben a féltékenység érzetét kelthette volna fel?

— Ismétlem, hogy én teljes bizalommal viseltetem nőm iránt s Szomorlayt is sokkal nemesebb lelkű barátnak ösmertem, semhogy rosra gondolni még csak eszem ágába is jutott volna. Kérem nagyságos elnök ur, tekintetes törvényszék, ha nem mulhatatlanul szükséges ne gyötörjenek e kérdésekkel.

Az elnök újra figyelmeztetni volt kénytelen, hogy neje ellen vallomás tételről van szó, a mely esetben a törvény felmenti a férjet a vallomástól, hanem a decemberi büneset részleteinek földerítése kívánja, hogy vádolt minden kérdésére lelkiismerete szerint igazán és egyenesen, a valóságnak híven megfeleljen.

— Mindennap el szokott ön járni a kaszinóba?

— Igenis?

— Rendesen a napnak mindig ugyanazon órájában?

— Igenis.

— Délután 5 órától 8 óráig.

— Akkor

— Mivel foglalkozott ott?

— Néha, ha rendes társaság összejött, tarokkoztam

— Szomorlay is feljárt a kaszinóba rendesen?

— Igenis.

— Da nem maradt ott sokáig?

— Ő bat órákor mindig eltávozott.

— És ön nem is sejtí, hogy hova ment mindig ebben az órában?

— De igenis tudom. Nem volt előttem titka s megvallotta nekem, hogy rendezvonus-a van egy nővel.

A németeknek Laenek és Anenbergernek köszöni az orvostudomány az auszkultációt és perkusziót, vagyis a kopogtatás és hallgatózási módot, mely által a tüdőben, a szivben, a lépben stb. belső szervekben a hova az orvos be nem hatolhat — mégis képes a kórt megállapítani, illetve meggyőződni: van-e ott baj vagy nem. E század második felében 1864 ben Skóda, a híres bécsi professor ezen vizsgálódó módot rendszerbe állította és vaskos könyvben közzétette. Ma már az auszkultáció és perkuszió az orvosok közkinccse, e nélkül nincs is diagnózis.

Azonban az orvostudomány legnagyobb vívmányát egy magyar tudósnek köszöni a világ és ez desinfectió vagyis a fertőtlenítés módja. Ezt egy németnevű, de szivben és lélekben magyar tudós és a bpesti egyetem volt professora — Semmelweis tanár fedezte fel. Semmelweis a szülészeti tanára volt Bpsten. Nemes lelke mindannyiszor összefacsarodott, valahányszor klinikáján egy betegágyas nő vérméregzésben meghalt. Kutatott, tanulmányozott és buvárkodott a mód és lehetőség fölött, hogy az ugynevezett betegágyláz — mely azonos volt a halállal — csökkenthesse és annak gátat vethessen. Hosszas tanulmányozás után rájött a karbollaal való fertőtlenítésre. — Mint minden újításnak, úgy ennek is sok ellensége volt. Nevették, gunyolták a szegény Semmelweisz, megkeserítették életét. Végre is győzött a tudomány, az igazság.

Semmelweis — a szerencsétlen tudós Döblingben halt meg, de öröksége a desinfectió — őt örökre halhatatlanná tette.

Az utókor hálásabb volt a nagy tudós iránt, mint kortársai; tetemét hazahozták nem régiben és most legalább haza földjén nyugszik a nagy tudós.

A fertőtlenítés nehezen tört magának utat, mint minden újítás, különösen Magyarországon.

Hiába, a magyar ember nagyon konservatív gondolkodásában, tetteiben és nagyon meggyőzőnek kell lenni azon reformnak, hogy habozás nélkül hívéül szegődjék. Így a desinfectió még most is nehezen tör magának utat különösen a középosztálynál és a parasztnál. Sőt, mint ezt most is tapasztalták Bpsten, az alsó osztály ellenszegül a fertőtlenítő közegeknek.

Pedig a tisztaság és fertőtlenítés az egyedüli biztos óvszer úgy a kolera, mint minden epidémikus betegség ellen. És valóban. ha vizsgáljuk a hatvanas évek óta szörványosan

fellépő koleraanak lefolyási proceszusát, úgy még a legesőkönnyösebb fertőztelenítés-ellenzőjének is be kell látni, hogy mióta a desinfectio-szerek birtokában vagyunk, mérsékelt életmód és a kellő tisztaság fentartása mellett hadat izenhetünk eme pusztító vésznek.

Ámde ne várjunk mindent a hatóságtól. A hatóság tegye meg az ő reszortjához tartozó kötelességét. A lakosok, a polgárok pedig igyekezzenek az ő magán házaikban a kellő tisztaságot fenntartani és a rendes desinfectiót végezni, mert a személyes óvakodás és védekezés játsza a főszerepet. A hatóság elvégre nem tekinthet be minden szobába, ha az udvarokat vizsgálja is.

Tanácsos volna: azonban, ha a hatóság a szegénysorsu lakosok közt desinfectio szereket ingyen osztogatna ki.

Az okszerű és kellő védekezés mellett Isten segítségével sikerülni fog magunktól távol tartani a kolera.

Midőn tehát desinfectiáljuk magunkat, emlékezzünk meg az emberiség eme jöltevőjéről — Semmelweisről.

A kolera és annak gyógykezelése.

A cholera, mint miasmaticó. — A contagiosus betegség lényegének felismerése csak az újabb idők vívmánya.

Azóta majdnem minden bacteriologus arra törekedett, hogy a betegséget előidéző commabacillusok izgatását csilapítsa vagy megszüntesse.

Sokan beoltás utján gondolták ezt elérhetőnek mint a hogy ez a veszettségnél sikerült. Azonban a legnagyobb tévedés ott volt, hogy azt hitték, miszerint a vér sterilizálása által a bacillusoknak csökken vagy elvész életképességük. De Dr. Réthy egyetemi tanár szerint az embernek semmiféle más szövetében, szervében és váladékában még eddig nem volt kimutatható a cholera bacillus, csak az emésztő szervekben különösen a belekben s ezzel kapcsolatban az ürülékben; a hányadékban is csak akkor, ha a hányinger oly erős, hogy áttöri a gyomor kardiáját és pylorusát s feltolul a belek tartalma.

Tehát a belek desinfectiálásához kellett folyamodni. Dr. Cantoni híres nápolyi orvos, ki kórodáján főleg az ott uralkodó maláriát (mocsárláz) tanulmányozta, a cholera ellen elég

sikerrel használja a csersavas allövetet, melyhez néhány csepp agar-agart ad, még pedig olyformán, hogy a vastagbél hosszának megfelelő vékony kaucsuk csövön eresztí be, míg e mellett a beeresztett folyadék egy fordulást téve, kibugyog.

Ez azonban annyiban nem radikális eljárás, hogy a folyadék nem tud a vékonybelekig feljutni.

A cholera halálos kimenetele főleg abban áll, hogy a belekben létező bacillusok a bélnyákhártyát folyton izgatva a testnek csaknem összes nedvét a bélsárral s hányadékkal hajtják ki, míg a vesék az izzadság és szájnálmirigyek aig vagy éppen semmit nem választanak el. A nagyon keveset szünetelő higszéketet a vér besűrűsödését vonja maga után, a hajszálerekben a vér megolvad s thrombusokat képez, melyet egyes rézek hűdése, majd teljes elhajtása követ a hiányos tápláltság miatt.

A cholera beteg keze elhidegül, az érverés gyenge és lassu — mint azt a mostani budapesti cholera alatt, mint mentő magam is tapasztaltam — az arczon kékfoltok jelennek meg, a szemek beesnek s az egész egyén öszszeszárad.

A tulságos folyadék vesztés s ezáltal a vér besűrűsödésének meggátolására bőrizgatókat mint tormát és mustárlisztet, éles kéfével való dörzsolést, meleg fürdöket és izzasztókat szoktak használni, melyek a bőr véredényeit kitágítják s ez által nagy mennyiségű vért vonnak el a belekből.

Belsőleg többnyire opium cseppeket, s aethernak subcután befecskendezését szokták használni.

Van azonban a choleraanak egy faja a cholera sicca, mely nem idéz elő sem hányást, sem székélést, hanem mindez ugyszólván bele szorul a belkbe, a mint ezt boncztnai tünetek igazolják. Gyorsan öl.

Ennél is a vérbesűrűsödés s a belek szétszakadása idézi a halált.

Legenyhébb faja a choleraanak a cholera nostrás, mely azonban elhanyagolás mellett válik halálos kimenetelűvé.

A cholera góczpontja. Elő Indiában a Ganges folyó deltájában fekszik, hol ugyszólván állandó vendégszereplésen van, s honnan a fanatikus lakosság hordja szét zarándokláskor.

A cholera bacillusok különösen igen soká 6-8 hétig ellappangnak a nedves porhanyó talajban, a sziklást azonban nem kedvelik.

Főleg a folyó viz terjeszti, minthogy belenyílnak a mellette fekvő falvak és városok csatornáit, a ki tehát folyó vizre szorul, czélszerűen teszi, ha vagy megfőzi, vagy Pasteur szűrőn átszűri, vagy megsavanyítja, minthogy a sav oldatok előlik a bacillusokat. Savanyításra a maró savakat kivéve bármely sav használható, ilyen az eczetes, czitromos, borköves viz, vagy a mi legjobb a sósavat higitani, mely a gyomorban különben is nagy mennyiségben van jelen, a savanyu ásvány vizek is igen jó hatással vannak.

Terjeszti még a nedves ruha, az ürülék elszáradásából felszálló por, mely a test egyes részeire, vagy ételneműre szállva, ha közel van, bozzá rátapadhat s a szájon keresztül a gyomorba és belekbe eljut.

Részemről legczélszerűbbnek tartom az olyan gyógyszer alkalmazását, mely csupán a beleket desinfectiálja, még pedig felülről kezdve egész hosszában, e czélból a gyomor működését ki kell zárni, mely a nélkül is védi magát nagy mennyiségű savtartalmával.

A gyomor működést, úgy lehet a gyógyszerrel szemben kizárni, ha azt oly tokban adjuk be, mely a gyomor javában nem, csak a belek alkalikus nedvében oldódik fel s tartalmát ott üríti ki.

Medicus.

— Ösmerte ön ezt a nőt?
— Nem. Gyöngédtelenség lett volna egyéb részletek után is k'atnom

— Igaza van — mormo'á magában az elnök s elkezdett kutatni az előtte heverő rengeteg iratcsomóban. Végre szemé egy árkus kék papírosan akadt meg, melyet hirtelen áttekintett s aztán ismét a vádlothoz fordult.

— Ön egy izben, a mult év tavaszán korábban ment haza este, ott találta Szomorlayt is. Beléptekkor önnek feltűnt neje izgatottsága s akkor ön Szomorlay távozása után szemrehányásokkal illette nejét.

Kerencsey dühös pillantást vetett az elnök felé s izgatottan tiltakozott e feltevés ellen.

Talán volt rá eset, hogy egyszer-másszor (hiszen melyik házasetben nincs) öszszeszóalkoztak vagy nézeteltérés miatt szóváltásba egyelédtek, de annak sohasem féltékenység vagy gyanusítás volt az oka.

— Azt bizonyosan valamelyik elcsapott cseléd vallot a. Oh, a cselédek mindig többet tudnak, mint mennyi a valóság.

Az elnök egy más iv papirból is olvasott valamit s aztán azt kérdezte a vádloától, hogy tud-e arról valamit, hogy midőn a gyilkosság előtt mintegy három hónappal Bécsbe elutazott, ez idő alatt Szomorlay, daczára annak, hogy tudnia kellett a ház urának távollétéről, ő mégis az egész napot Kerencsey társaságában töltötte s ez alatt a megboldogult nem fogadott el látogatásokat. Tiszteletüket óhajtották tenni Berkenziné, Késeiné ő nagyságáék s még többben . . .

Kerencsei nem ütődött meg a kérdés halatára.

A természetesség hangján, egyszerűen, tétozadás nélkül kijelentette, hogy igenis mind-ezokről tudomása van. Három napot töltött Bécsben s hazatérése után nejeének első dolga volt, elmondani mindent, mi ez idő alatt történt.

— Okunk volna hinni — szólt az elnök — hogy ön előtt ujak ez adatok, ön mai napig mit sem tudott ez eseményről és csak azért tesz ellenkező irányban vallomást, hogy ártatlanságát bizonyítsa s hogy elhitesse a törvényszékekkel, mikép nem féltékenység volt indítója a gyilkosságnak, hogy ön nem lehet bűnös.

Büszkén, önértetesen emelte fel fejét Kerencsei és villogó szemekkel nézett végig a törvényszék biráin s a közönség sorain.

Ez volt az első eset, hogy bátran, hátraszegett fővel szemébe mert nézni a közönségnek.

Hangjában is megcsendült valami erőteljes érc s szavainak oly nyomatókat tudott adni, mely egy perczre megdöbentette a hallgatókat.

— Tekintetes törvényszék, — szólt — ha én hitves-gyilkos volnék, aki hűtlen nejét féltékenységből, vagy a mint a vádlevél mondja — büneinek megtorlásáért, felzaklatott idegekkel, bosszút íhégő vérengzési vágygal gyilkoltam volna meg, akkor higgye el nekem minden becsületes ember, hogy nem állnék ma itt a törvényszék előtt, mert golyót röpítettem volna agyamba, hogy megmentsem nevem tisztaságát s házam, családi tűzhelyem tisztességét, családnom régi, becsületes hírét.

(Polyt köv.)

Irodalom—művészet.

K. Kopácsi Juliska asszony, a népszínház kedvelt fiatal énekesnője tegnap bucsuzott a fővárosi közönségtől a „Madarász” című operetben, melyben Postás Milka szerepét ő teremtette meg a magyar színpadon s mely egyik legszerencsésebb alakításai közé is tartozik. Kiléptekor mint a „Fővárosi lapok” írják bosszas taps fogadta és a zenekarból négy virágkosarat, két koszorút és több kisebb virágbokrétát nyújtottak fel neki. Az énekesnőt ez ováció könyekig meghatotta és egy bokrétából virágokat szórt a közönség felé. Nem volt énekszám, melyet meg nem újráztattak volna és a felvonások után vége-hossza nem volt a kihívásoknak. Egy igen szép virágkosár Blaha Lujza asszony ajánléka volt, szalagján e fölirással: „viszavárunk.” A babérkoszorút a népszínház törzsközönsége adta. A távozó énekesnő vidéki társulathoz egyelőre nem szerződik, mert már több helyről vendégszereplésre kérték fel. A többi fővárosi lapok is legmelegebben hangon emlékeznek meg a bucsufelépésről, s a művész távozása fölött egyhangulag sajnálatukat fejezik ki.

Betiltották az „Ember tragédiájá”-t. Még pedig Prágában, azért, mert a csehek a francia forradalom jelenete alatt zajosan tüntettek a francziák mellett. A darabnak vagy harminczöt előadása minden incidens nélkül folyt le; de legutóbb a Marseilaiset oly zajosan tapsolta és szlávázza a közönség, hogy a helytartótanács megijedt és megparancsolta a cseh nemzeti színház igazgatóságának, hogy az Ember tragédiáját vegye le a műsorról.

„Ta-ra-ra Bum-dió” a világhírű angol coup-lét-induló, mely különféle nyelveken már több millió példányban van elterjedve, most megjelent eredeti magyar szöveggel is a „Harmonia” budapesti nemz. zenemű és zongorakereskedés kiadásában. A díszes czímlap az angol társaság tánczát mutatja, a mint a „Ta-ra-ra” dalt éneklék. Az induló ára 60 kr. s kapható minden könyv- és zeneműkereskedésben, miután azonban különféle német kiadványok is megjelentek, határozottan a magyar szövegű „Harmonia” kiadvány kérendő.

Napi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az írtató, kintó hivatal és az írtatók a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni, távirata hivatalnál október 13-án: változó felhőzet, hűvös, jelentékeny esapadék nélkül.

— **A debreczeni kir. törvényszék új elnöke** a debreczeni kir. törvényszék elnöki székébe olyan egyént ültetett a királyi kinevezés, ki méltó utódja lesz a kir. táblai tanácselnökké előléptetett Jelenffy Kornélnak s a kiből jeles tehetségeinél, képzettségénél és tapasztalatainál fogva a legkiválóbb elnökök egyike válhatik. Erre a reményre tökéletesen feljogosít Igyártó Sándor eddigi multja, a mely kizárólag a saját, egyéni érdemek által kivívott gyors előre haladásának a láncolata. Az új elnök életrajzi adatait következőkben állíthatjuk össze: Született K. Remetén, Szatmármegyében 1853. márczius 22-én, tehát még csak 39 éves. Iskoláit a m. kir. ref. lyceumban végezte. 1874. jun. 19-én joggyakornoknak jegyezték be. 1876. május 15-én segédtelekkönyvvezetőnek neveztetett ki s

már mint hivatalnok tett 1878. június 19-én ügyvédi vizsgát. Két év múlva kezdődött igazán röhamos, csaknem páratlan emelkedése a hivatalok lépcsőfokain. 1880. szept. 17-én II. osztályu, még ugyanazon év decz. 12-én I. osztályu jegyző a bíróságnál. 1881. január 13-ikán már albiró; 1885. január 22-én törvényszéki bíró a m.-szigeti törvényszéknél. Mint ilyen polgári perekben a legkiválóbb referensek közé tartozott. 1887. június 8-án m.-szigeti királyi ügyészszé nevezte ki a király; e minőségben alkalma volt a bünvádi eljárásban is kitünő tapasztalatokat és otthonosságot szereznie. Ezen állásából emelkedett most a debreczeni kir. törvényszék elnöki székébe. Azok, akik az új elnököt közelebbről ismerik, azt mondják róla, hogy tehetségének, szorgalmának, minden állásában, mindenkor jeleit mutatta. A kezelési szaknál kezdvén életpályáját, alaposan érti a helyes kezelések minden föltételét, ami egy törvényszéki elnöknek megbecsülhetetlen kellék, mert csak is így tud tökéletes ellenőrzést gyakorolni. Mint volt kir. ügyész nagy jártasságot tanusított az adm. nisztrációban, börtön- és bünyügyekben. Az ekként szerzett sok oldalu gyakorlatosságot és képzettséget hozza tehát a debreczeni kir. törvényszékhez, amely eddig is mintaszerűnek volt elismerve; hogy jövőben is ilyen maradjon, az iránt kezesseget nyujtanak az Igyártó Sándor jeles személyi tulajdonságai. Az új elnök ezen kívül finom modoru, gavallér ur, humanus érzelmű, akit kartársai, de főként alantaisai nagyon szeretnek. Végül megemlítjük, hogy ev. ref. vallásu, nős és két fiu-gyermek apja.

— **Színház.** Tegnap adták először a debreczeni színházban Thermidort. Lapunk tegnapelőtti számában bőven ismertettük magát a darabot, most csak pár megjegyzésre szorítkozunk. Sardou e darabjában tulajdonképen olyan politikai színművet akart írni, mint egy előbbi darabja volt, a „Rabagas”, melyben Gambettát persifálta és az sikerült is neki s valószínűleg ez a siker bátorította fel a Thermidor megírására is a Robespierre egyénisége és történelmi szereplése iránt érzett undoron s gyűlöleten kívül.

Hanem a Thermidor meg sem közelíti ezt az előbbi történelmi persiflage-t. Mert Thermidorban a boulevard drámákra emlékeztető avult eszközökkel is akar hatni, érezve maga is, hogy ebbe a forradalom elleni hatalmas vádbeszédbe, hogy hatása legyen, ilyen egymás mellé hányt idegrázó drámai jelenetekre is szükség van.

Pedig hát ezek, még ha Sardou mesteri tolla alól kerülnek is ki — kevés esztetikai gyönyörűséget okoznak. — Különben a dráma igazi rugói a darab keretén kívül vannak. — Robespierret, a főszemélyt, kit folyton szidnak, s kitől folyton remegnek, nem látjuk, csak elremitő hatását kellett volna érezni ugy az egyesek játékában, mint a csoportos jelenetekben. És lázas izgatottságnak kellett volna nyilvánulni minden szóban, minden mozdulatban — az igazi szenvedélyes forradalmi lázban égő párizsiakat és láttunk kedélyes, nyugodt nyárs-polgárokat.

Szóval az előadásban épen azt nem láttuk, ami életet ad ennek a darabnak. Lehet ugyan, hogy ezt csak az első előadás hozta magával, — hanem az már nem az első előadás hibája, hogy a szereplők majdnem kivétel nélkül értelmetlenül hadarták el szerepeiket. Mintha csak diákok mondták volna fel leczkékiket.

A Martial és Fabienne második felvonásbeli nagy jelenetét pedig a szereplők Tompa

és Angyal Ilka teljesen elejtették. A Tompa beszédorganuma kellemes volna, ha jól tudná használni, de attól a levegő után kapkodó, a szavakat félig elharapdáló s mindég gyors beszédétől el kellene szoknia. Es körülbelül partnerének is ez egyik hibája. Ennél azonban sokkal nagyobb hibájuk is van: harmincz, negyven évvel ezelőtt volt divatban olyan természetellenes hangsúlyozás-sal beszélni mint ők most beszélnek. Mintha bizony ami művészi akar lenni annak első sorban természetellenesnek kellene lennie. Sőt ha nem csalódunk épen ellenkezőleg áll a dolog. A művészet legmagasabb ideája a természetesség, — az életből ellesett vonások, maga az igazi élet. Ezt keressük képen, irásban és a színpadon. Ez után vágyódik mindenben a tiszta művelt érzésű ember lelke.

Ne menjünk hát vissza a művészetnek abba a túlhaladott korába melynek agyoncsépett affectált játékmódora ma már idegessé tesz.

Balassa mint Labussiere tegnap is bizonyosságot tett arról, hogy egyike a társulat legjobb erőinek. Helyes telfogással, bár helylyel helylyel halaványan színezve játszott.

A csoportos jelenetek, ahol a felséges nép forradalmi láztól égő felkorbácsolt szenvedélyét kellett volna interpretálni — egyszerűen komikusan hatottak — s ez nem a rendezésen mult, mert az látható gonddal s elég körültekintéssel volt csinálva — hanem inkább a szereplőkön.

Végeredményül pedig konstatálnunk kell, hogy a darab unalmas lassusággal lebonyolódó menetét igen találóan jellemezte a párbeszéd, amit a színházból kijövet hallottam.

A ur: Ez a darab a rémuralom korában játszik?

B. ur: Dehogy, a rémuralom korában.

Es B. urnak volt egy kis igaza.

Julius.

— **Hajduvármegye egészségügye.** A t. főorvos jelentése szerint Hajduvármegye egészségi állapota szeptember hóban hasonló volt az előző hónapéhoz, kivéve néhány községet, melyekben heveny fertőző betegségek dúltak. Megbetegedések elég nagy számban fordultak elő jó ivóvízhiánya és gyümölcs mértéktelen élvezete miatt főként az emésztő szervek bántalmait. Egyes helyeken verhas és váltóláz is mutatkozott. A difteritisz néhány községben sok áldozatot szedett. Dorogon 109 beteg közül 49, Nánáson 53 beteg közül 12 Bőszörményben 33 beteg közül 21 halt meg. Szörvényosan jelentkezett még Kabán, Ladányon és Nádudvaron; a vörvény futó járványt okozott Nánáson. A mult hónapban meghalt összesen 394 egyén, évi átlag 34.92%; született 539 gyermek, évi átlag 47.88%. A kolera elleni óvintézkedések megtörténtek.

— **A debreczeni őszi állatvásár** nem felelt meg a várakozásoknak. — Jóságokat nagy mennyiségben hajtottak fel, de kevés talált vevőre, ez is közepes árak mellett. — Lovat 6100 dbot vezettek fel, elkelt pedig 1150 db, szarvasmarhát felhajtottak 6 ezer dbot, elkelt 3584 db, juhot felhajtottak 62 ezer darabot, megvásároltak 31200 darabot, a 42000 darab sertésből pedig csak 18542 dbnak akadt vevője. — Szarvasmarhát következő árakon vásároltak: páronként hizott ökör 280—400, hizott tehén 160—220, fejős tehén bornyu nélkül 120—135, meddő tehén 150—180, I. rendű jármos ökör 300—420, II. rendű 240—350 III. rendű 200—300, negyedfü tinő 180—240, negyedfü üsző 145—180, üsző 100—120 rugott bornyu 80—120, üsző bornyu 70—90 fit. Egy darab jó igásló 150—200 fit.

— **Gönczy Pál egyesület.** Az alsó-szabolcs-hajduvidéki ev. ref. tanító-egyesület által alakít-

tandó G
Károly L
igazgató
mogást
amelynek
lyezése. A
szives ké

vármege
adók fejé
4584 frtt
hónapjába
274.590
mutakoz
frittal ke
javára a
ségi adó,
jogilleték
nel együtt
gyasztási

élet, kivá
Galiciáb
érkeztek
koleragy
nál bedu
napi ves
m ly haz
hon várn
kórházat
beszélget
öt napi v

kola abl
megindít

M o l n
S á r v
megejtvé
és mellh

gyon szí
gyok hel
egy hatv
volt szab
kettőt ta

kérdi egy
lakó fiata
tegnap?

a csörömp

ilyen csek

mentem h

lattam?

intézetbe

székre k

tézeti se

kezőleg

kilója 40

sértéshe

hogy a s

nyugt th

tézetne

lyet a h

résére á

1.

raz doh

nak, mi

tulnak e

2.

nem sz

tulnak.

3.

bacillus

4.

szusa all

kell élni

szivarok

hamar t

5.

pus kifej

tandó Gönczy Pál egyet tervezését Eötvös Károly Lajos tanfelügyelő bejelentette a közgazgatási bizottságnak, kérvén az erkölcsi támogatást és a mozgalom tudomásul vevését, — amelynek célja a tanítók önképzése és önsegélyezése. A bizottság a kért erkölcsi támogatást szíves készséggel megadta.

— **Az adófizető Hajdúvármegye.** Hajdúvármegye közönsége szeptember hónapban állami adók fejében összesen 103.199 frtot fizetett be, 4584 frttal többet, mint az előző év ugyanezen hónapjában. Az adó hátralék szeptember végén 274.590 frt, az 1891. évi szeptember végén mutatkozott 345.905 frt, adóhátraléknál 71.315 frttal kevesebb. — Befolyt továbbá a kincstár javára a megye területéről 2367 frt hadmentességi adó, 16.464 frt bélyegilleték, 13.212 frt jogilleték, 43.436 frt dohányjüvedék (Debreczenel együtt). 5516 frt határvám; 7626 frt fogyasztási adó és 10.023 frt italmérségi adó.

— **A vesztegzár.** Nagyon szép a katona élet, kivált hogyha az ember huszár, de nem — Galiciában. A mi kiszolgált huszárjaink most érkeztek haza Galiciából, mely tudvalevőleg koleragyanus hely. A mint megérkeztek, azonnal bedugták őket a kolera kórházba, hogy önnapi vesztegzárt álljanak ki. Az asszonynépségek haza várták a huszárokat, nem győzte ott hon várni őket, hanem bejött eléjük. A kolera, kórházat egészen körülvevették, de csak messziről beszélgethetnek velük a kerítésen át, míg az öt napi vesztegzár letelik.

— **Bevert ablakok.** A csapó-külvárosi iskola ablakait az éjjel beverték. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Koleragyanus** esetnek lett híresztelve Molnár József hirtelen elhunyt fiú esete. Sárváry Gyula dr. főorvos a bonczolást megejtve, konstataulta, hogy a gyermek tüdő- és mellhártyalobban hunyt el.

— **A sertéstartási szabályrendeletet** nagyon szigorúan hajtja végre a rendőrség. Nagyon helyesen. Tegnap szigorúan megbüntettek egy hatvan-utcai lakost, a kinek 6 disznót volt szabad az udvarán tartani, de a ki tizenkettőt tartott.

— **Házi történet.** Mondja csak öcsém uram — kérde egy tekintélyes urambátyám a szomszédságában lakó fiatal házast, micsoda pokoli zsvaj volt maguknál tegnap?

— Nálunk? Én iyesmire nem emlékszem.

— De hiszen borzasztó volt az a lárma, meg az a csörömpölés.

— Mikor, bátyám? Én ugyan semmit sem tudok.

— Ugy fél egy tájon lehetett éjszaka.

— Fél egy tájon? Ugy! igaz! Hát urambátyám ilyen esekélységet is észre vesz?

— De töröm a zuzáját...

— Mert hát az volt az egész, hogy éjtél után mentem haza s az anyósom azt kérdezgette: hogy mulattam?

— **Uj tanár.** A debreczeni gazdasági tanintézetben megüresedett növénytermelési taniszékre Kerpeli Kálmán keszthelyi gazd. tanintézeti segédtanár neveztetett ki.

— **Husárok.** A husárokat e héten következőleg jegyezték Debreczenben: marhahus kilója 46, 52, 56, 58 kr., borjúhús 60 kr., sertéshús 48—56 kr., juhús 32 kr.

— **A szivar és a kolera.** Aki azt hiszi, hogy a szivar is terjeszti a kolera, azt megnyugtthatja a berlini egyetem egészségügyi intézetének a következő hivatalos véleménye, melyet a hamburgi szivargyárosok egyetetének a kérésére állított ki:

1. A kolera asiatica kommbacillusai száraz dohányleveleken még hamarabb elszáradnak, mint az üvegen s átlag egy óra alatt pusztulnak el.

2. Nedves dohányleveleken a bacillusok nem szaporodnak s rövid idő alatt elpusztulnak.

3. A hamburgi járvány alatt szivarokon bacillus nem volt kimutatható.

4. A szivarok erjedési és száradási proceszusa alkalmával (melyet minden szivaroknál át kell élni, mielőtt áruba bocsátatik.) sőt még a szivarokat takaró vászonon is a bacillus nagyon hamar teljesen kivész.

5. A szivarfüst akadályozza a kolerabacillus kifejtését s meg is öli.

— **Munkabérek.** E héten a napszamosokat így fizetik: férfi napszamos gazda kenyeren 50 kr., ellátás nélkül 65 kr., nő napszamos ellátással 35 kr., ellátás nélkül 45 kr., gyermek napszamos ellátással 20 kr., a nélkül 25 kr.

— **Férj gyilkos asszony.** A debreczeni kir. ítélő tábla tegnap és ma egy házasság törő fiatal ruthén menyecske és büntársainak bűnügyét tárgyalta, aki szeretőjét felbujtogatta, hogy tiltott viszonyukban lábatlankodó férje-urát gyilkolja meg. A tényállás következő: a máramarosi Ruszkován 1890. augusztus 6-án felakasztva találtak Szafka Ivánt, aki nem saját kezűleg vetett véget életének, hanem mások ölték meg. A vizsgálat szerint Szafkának a feleségét, ennek a szeretőjét Drimus Pétert és Szafkának mostoha testvérét Grecska Szávát terhelte a gyilkosság gyanuja. A bűnös asszony és Drimus a vizsgálóbíró előtt beösmérvő vallomást tettek, amit azonban Szafkának a végtárgyaláson visszavont; Drimus pedig még a vizsgálóbíró előtt visszaszívta előbbi vallomását. — A m. szigeti törvényszék mind a három vádlottat gyilkosságért és rablásért életfogytiglani fegyházra ítélte; rablásért azért, mivel az elhalt Szafka Ivánnál lévő 204 frt készpénzt, mely a meggyilkolt férjének az ingébe volt bevarrva, Drimus és Grecska kivették; a gyilkosságra Szafkának bujtotta fel czinkostársait, ezért kellett lakolnia a szerelmes menyecskének. A királyi tábla büntető tanácsa, tegnapi és mai ülésében tárgyalta ezt az ügyet Széll Farkas tanácselnök elnöke alatt: Naményi József bíró volt az előadó. A tábla Grecska Szávát a vád alól teljesen felmentette: a másik két vádlottra nézve pedig az első foku bíróság ítéletét helyben hagyta.

— **Hol a rendőrség** czimvel egy mesterutcai polgár figyelemztetése folytán tegnap felhívtuk a rendőrség figyelmét a lóvonatu vasut telepe mellett lévő árok egészségellenes állapotára. Ma ugyanezen polgártársunk örömmel értesítette szerkeztőségünket, hogy az árkot még tegnap kifogástalanul kitisztították. A panasza tehát tárgyalanná vált.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon igen t. rokonok, jóbarátok és pályatársak, kik felejtethetetlen jó leányunk temetésén megjelentek s ez által veszteségünk okozta fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton is hálás köszönetünket. Macskásy János családom s Kis Mihály nevében is.

— **Uj iskolák Hajdúvármegyében.** Debreczen város és Hajdúvármegye kir. tanfelügyelője Eötvös Károly Lajos nagy buzgalommal serénykedik tankerülete népoktatásügyének emelésén. Azonkívül, hogy a kisdudóvásról alkotott törvény mielőbbi végrehajtása érdekében ugy Debreczenben, mint a vármegye községeiben minduntalan buzdit, sürget, tanácsokat osztogat, — tevékenységét különösen a pusztai iskolák szaporítására fordítja, amelyeknek hiánya okozta eddig, hogy a vármegyében minden évben pár ezer tanköteles marad iskolázatlanul. — Hajdúvármegye közgazgatási bizottságának októberi ülésében egyszerre több tanyai iskola felállítására érdekében tett biztató kezdeményezését jelentette be. Nevezetesen sikeres tárgyalások a Semsey család megbizottaival, a B.-Ujváros határára fekvő András háza és Nagy tanya nevében majorokban felállítandó iskolák alapítása céljából. Ezenkívül a Semsey család hozzájárulását helyezte kilátásba, az ugyancsak B.-Ujváros határára fekvő Szeg, Vokonya, Nagy és Kis Hort nevében majorokban létesítendő iskolák feltartási költségeihez A vallás alapítvány p-l adányi 21 ezer holdas uradalmában is több tanyai iskolára van szükség. Szökésziget nevű bérleten az iskolaháza már készen van és a

tanító beállítására iránt a tanfelügyelő fölterjesztést tett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A Középhát nevű bérleten is iskola feállítását hozta javaslatba. Az iskolafenntartó testületek a már létező iskolák fejlesztésére újabb meg újabb áldozatokat hoznak. — A b.-u. j. városi és hadházi ref. egyház osztályokat szaporított; az újvárosi r. kath. elemi iskolában is osztályszaporítás vétetett munkába. H.-S. z. o. b. s. l. ó. n. a. ref. egyház két csoportban nyolcz új tantermet építtetett az idén.

— **Makó Lajos,** a győr-soproni színház igazgatója városunkba érkezett. Makó, a ki Debreczen szülöttje, pályázni fog a debreczeni színházra.

— **Hortobágyi koponyák Berlinben.** Ilyen czim alatt az Egyetértés következő újdonságot közli: A debreczeni rendőrségnél különös szállítmány vár az elküldésre: ez egy hatalmas kosár tele emberi koponyával, melyeket nemrégiben találtak a Hortobágyon. A rendőrség csak azt várja, hogy megszűnjék a kolera-veszedelemre való tekintettel elrendelt szállítási tilalom s a hortobágyi koponyákat rögtön Berlinbe küldik egy neves professzorhoz, a ki tudományos méreteket eszközölkön rajtok. Csak azt nem értjük hogy miért kell ezeket a koponyákat Berlinbe küldeni, mikor az ország fővárosában is van embertani intézet? Ez utóbbi kérdésre vonatkozólag felvilágosítjuk az Egyetértést. A koponyákat azért küldik Berlinbe, mert azokat Erckert R. tudós tábornok ásatta ki gróf Zichy Jenővel és Erckert kérte, hogy majd küldjék el utána Berlinbe ahol állandóan lakik.

— **Ingatlanok forgalma.** A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál f. évi szeptember 24-től okt. 1-ig. 1. Szél Sándor veszi, Szabó Gábor és neje Kállay Sára n.-cserei kaszállóját 747 frt 71 kr. — 2. Szabó József veszi, Hunyady Domokosné Láposy Mária n.-uj-utcai 1692. sz. házát 7000 frt. — 3. Takács Mór és neje Zichermann Regina veszik Weichinger Károly és neje Müller Otilia kadas-utca 1874 sz. házát 3800 frtért. — 4. Nagy Sándor és neje Szabó Julianna veszik Gerébi Fülöp homokkerti szőlője egy részét 110 frtért. — 5. Pál János és neje Nyíri Julianna veszik Gerébi Fülöp homokkerti szőlője egy részét 130 frtért. — 6. Kapros József és neje Balogh Julianna veszik id. Szücs István szőlőjét 200 frtért. — 7. Blatner Gyula és neje Nagy Mariska veszik Károlyi Sándor és neje Kásai Eszter liba-utca 2069. sz. házát 3250 frtért.

Vegyes hírek.

* **Költségóvadék sajtópörökben.** Abban az alkalomból, hogy a sajtóbíróóságok legújabbban 300 forintnyi költség-biztosíték letelésére hívják fel a tanukat bejelentő magánvádlókat, érdekes határozatot hozott ma a kuriai sajtótanácsa. Daruváry Alajos kuriai másodelnök elnöke alatt Joannovits Sándor szolgabíró sajtópört indított Reck Sándor ellen, aki őt a „Südung. Reform.“ czimű újságban sikkasztónak és okirathamisítónak nevezte. A vizsgálat során Joannovits 64 tanu kihallgatását kérte akiknek beidézését e sajtóbíróóság csak az esetre volt hajlandó elrendelni, ha a szükséges költségek fedezésére 300 frt előleget ad. E határozat ellen semmiségi panasz nyújtatván be a kuria annak helyet adott és kimondotta, — hogy a főtárgyalásra beidézett tanuk költségei a rendelkezésére álló alaptól fedezendő, csakhogy a bíróság nem köteles a bejelentett tanukat feltétlenül, hanem csak abban az esetben beidézni, ha annak szükségéről magának előleges meggyőződést szerzett.

* **Columbus napja.** Tegnap október 12-én, volt tulajdonképp Amerika földekezésének igazi évforduló napja. Spanyolországban és Észak-Amerikában az egész hét Columbus ünneplésé-

nek van szentelve. A hűvöi ünnepélyekben és a palosi kikötőben rendezendő ünnepélyekben részt vesz Mária Krisztina regens-királyné és a kis spanyol király is. Hajójukat, melyen odaveztek, 23 spanyol és idegen hadihajó kísérte, mind fellobogóva. Az ottani ünnepélyek, ama hely jellegének megfelelően, honnan Columbus világfelfedező útjára indult, flotta-gyakorlatokban és a Columbus-kiállítás megnyitására tartoznak. New-Yorkban zenei ünnepélyekkel, katonai és történelmi körmenetekkel ülik meg a felfedezés negyedszázados évfordulóját. Tegnapelőtt az iskolák ifjusága járta be a feldiszipított utcákat. A merre a menet elvonult, sok ezer leány foglalta el a tribune-öket, úgy öltözve, hogy ruháik színe az Egyesült-Államok lobogójának csillagait és csikjait mutatta. Tegnap nagy gőz-parádé volt a new-yorki kikötőben, melyben 170 steamer és egy-egy olasz, francia és spanyol hadihajó vett részt. A Niagara vizesését kivilágították és a központi parkban leleplezték az Olaszország által felajánlott Columbus-szobrot. Ma nagy bankett fejezi be az ünnepélyeket, alkalmasint Harrison elnök is meg fog ott jelenni.

— **Esküvő előtt.** Mielőtt a lakadalmi menet elindulna a lányos háztól, a vőlegény elé áll a jövendőbeli anyós s így szól hozzá:

— Remélem kedves Gergely, maga nem tartozik majd azok közé, kik kedvüket lelik az anyós élczelésében.

A vőlegény csupa merő kedvességgel válaszolt:

— Remélem kedves mama, maga nem tartozik azok közé, kik ily élczerekre okot szolgáltatnak.

* **A mostoha átka.** A Nagy Károly mellett fekvő Szentjánoson, Károlyi István gróf pusztáján egy családapa elkeseredésében egymásután felakasztotta három gyermekét és azután maga magát. Klein Györgynek hívják a szerencsétlen embert, aki családjának kiirtásával akart véget vetni gyermekei szenvedéseinek és annak a fájdalomnak, amelyet a szenvedések látása neki okozott. Kleinnek első felesége nemrég meghalt és őt egy két éves leánykával és egy hat meg egy tízéves fiúval hagyta hátra. Klein kénytelen volt második feleséget keresni, aki felnevelje kis gyermekeit. Két hónap előtt megnősült másodikszor — de keservesen csalódott. Jóságos, gondos anyát keresett gyermekei részére és kapott egy gonosz furiát, aki nem tudta jó szemmel nézni az első feleség után maradt gyermekeket és ki akarta ezeket pusztítani. Ütötte, kinezta mindahármát, és az apának vérző szívével kellett, néznie gyermekei kinszenvedését anélkül, hogy védelmezhetné volna őket, mert csittító szavai a mostohát csak még nagyobb dühre ingerelték. A fájdalom, a kétségbeesés e vette az apa esztét; a halált gondolta a legjobb menekvésnek gyermekei és a maga részére s egymásután felakasztotta a három árvát és azután magát.

* **A kolozsvári Mátyás-szobor bizottsága** Sigmund Dezső elnöklete alatt gyűlést tartott, melyen a pénztáros bejelentette, hogy a bizottságnak 60,440 forint áll rendelkezésére s így a szobor megvalósulása rövid idő kérdése. A bizottság a városhoz teendő jelentésében megpendíti azt az eszmét, hogy az e ölkészítő munkálatok már most megkezdessenek.

* **Szerkesztők párbaja.** Az aradi törvényszék tegnapelőtt tárgyalta Méray Horváth Károlynak, az „Arad és Vidéke“ szerkesztőjének és Vásárhelyi Bélának az „Aradi Közlöny“ szerkesztőjének 1890. november hóban történt pisztoly párbaját, mely Méray Horváth megsebesülésével végződött, Méray pisztolya nem sütt el. A törvényszék Vásárhelyit egy havi, Méray Horváthot egy heti államfogházra ítélte. Az ügyész is, a telek is felebbezték.

* **Tennyson és Shakespeare.** Az angol lapok bő értesítéseket hoznak a poéta laureatus haláláról. A Times azt írja, hogy a költő utolsó órájában arra kérte körülállót, hogy adják kezébe Shakespeare-t. Erezte, hogy a végzetes perc közel; kezében azzal az irodalmi fonséges alkotással akart meghalni, a melyet példányképek tartott. „Ezt az utasítást kaptam — írja ugyancsak a Timesben Mr. Jackon

— mikor iskolámat bevégeztem, hogy a biblia és Shakespeare legyen olvasmányom. A biblia arra tanít, hogy hogyan szóljak istenhez; Shakespeare arra tanít, hogy hogyan szóljak ember-társaimhoz. Az utasítás Tennysontól eredt“. Valóban a költő Shakespeare egyik kötetével a kezében végezte életét.

* **Párisi morál.** A párisi VIII. büntető-törvényszék mult pénteken hét házasságtörési ügyet tárgyal. Valamennyi esetben nő volt a vádlott s egynek kivételével mind azért „hibáztott“, mert a férje verte, vagy nem adott pénzt. Csak egyetlen egynek volt bátorsága megmondani — miért az elnök meg is dicsérte — hogy azért hagyta ott a férjét, mert nem szerette s változatosság után vágyott.

OSARNOK.

Ősz a falun.

Komor felhők borulnak az égre, nem tikaszt már a nap heve. Elhagyta bokrárt az éneklő madár, oda siet, hol melegebben sütt a nap, vidámabb a természet.

Nem tartítja a réteket sem a sok százezrenyi mezei virág; az ott nyüzsgött napszámos nép vig dalait, a beköltözött éhes hollók károgásai váltják fel. Sűrűn nehezedik már kor délután a barnás, nyirkos őszi köd s elborítja a kis házaktól szegélyezett utcát, a hófehér házsorokat. Embert alig látni künn a pitvarajtón túl; a gazdátlan kóbor kutyák garázdálkodnak éhesen üvöltve s fölverik a tájat, mely pedig csendes, mintha kihalt volna egészen.

Az apró házak szobáinak parányi ablakán átszűrődő gyenge mécs világ engedni sejteti, hogy az emberek az utcáról, rétről, mezőről a házfedelek alá húzódtak. Nem is olyan komor az belül, mint a milyennek kívülről gyantitják.

A bíró házában foly is már a kedélyes fonóka. Csillag nem ragyog az égen, de a dalos leányok és deli legények mit törődnek ha ragyog-e a csillag, mikor összeülnek és fölhangzik az ének! Csinos barna legény, barna leánnyal sutog s közbe lopva bizony el is csattan a csók... Az öreg anyóka, ki felvigyáz, hiába csóválgatja a fejét, a világ rendét, de még a falu rendét sem változtatja meg.

A pap lakásából is élénk beszéd hallatszik ki mintha ott sem az imádság járója, Nem bizony.

Nagy terített asztal van a széles, tágas szoba közepén; nagy társaság ül körül, a társaságot meg sűrű füst veszi körül. Alig lát-szik meg, hogy ki az, aki a poharát magasra emeli.

Nini, az asztalfőn ül a vén doktor; kopaszágát, melyet sok elvándorolt páciens jó kívánata hullatott el, még nőtlen korabeli házi-sapkája fedi el. Szemüvege kitünő, fogva tartja orrát szemét, a szemüveg két szárának vége pedig erősen bogos zsinórral van hosszú fülelhez kötözve, nehogy elszabaduljon az orrától s még költségbe verje a takarékos doktor urat. Jobbjára ül a kántor, aki egyszersmind tanító is. Kossuth szakált visel, mert csakis egy magyar embert respektál, aki Turinban lakik, meg azt, akinek éppen a házában mulat. Több igaz magyar ember nincs. A nyakkendő viselés elve ellen van, a kabátja — ha csak egy pohárral iszik — eszeveszetten kívánczik le a hátáról. Nem haragszik meg érte senki. Szembe ül vele a notárius, ki két jubileumot ült meg már a nép közt s eközben az orra úgy megpirosodott, hogy csak a nagy csutorás kupak nélküli öblös pipából előtörő füst képes egy kissé meghalványítani. Agglegény; nincs is más szerelmes párja, mint az a szintén több kapitulaációt kiszolgált paszuj tajtékpipa. Lezalól ül a veledégszerető plébános, papucsos a lábán, ami nem annak tulajdonítható, hogy nagyon részol-gált a kényelemre, hanem a mult téli nagy vásáron, mikor a nagy bundát otthon felejtette: két ujjá fagyott meg mindakét lábán. A rórá-téra is olyan öblös csizmát buz a lábára, hogy

a kis gyerekek a faluban csónaknak nevezték el. Azelőtt csak egy barometrum lába volt a plébános urnak; köszvényes, de most már mindakettő barometromos.

Ősi és őszi szokás szerint a preferánczot ütik s mellette szaporán fogyasztják a borókat, mely nagy czilinderben ott várakozik frekvenciára a plébános ur oldala mellett, a nagy barna tálcán.

Minden egyes játék után folyik a disputa. A ki vesz, annak áll legfeljebb: a doktor a kántort, a notárius a papot okolja. „Minek is játszik az olyan ember preferánczot, aki nem tud!“ pattan fel egyik a másik után és a többi rámondja: „Igaz a!“ „Gáblija uellől lehíni a betest, mikor ott a kilenczes is... Tököt szig-nált s a meg makkot gondol!“

Ha az a nagy czilinder ott nem mosolyog-na s az egyik pohár hozzá nem érne a másik-hoz, talán tovább is eldisputálnának, de így hamarosan szent a béke. Oly vidáman koczin-tanak, mintha mi sem történt volna. Ugy látszik fátyolnak is beválik az az aranyszínű óbor.

Az üres üvegek szaporodásával egyre jobban telik a kedély, hangosabb lesz a beszéd, emelkedettebb a hangulat.

A doktor ur már feljutott az első kondig-nációra, ahonnan lenézi ahány budapesti svind-ler doktor van. „Semmit sem tudnak uraim, én mondom önöknek, Mind svindlerek! Ezek akar-ják gyógyítani a kolerát? Mind szamarak, sem-mit sem értenek!“ „Eljen!“ kiáltja az egész társaság.

Csakhamar szót kér a kántor. Ő másévt nem szokott inni, csak Kossuthért, meg a házi gazdáért; elítéli Görgeyt, elítél minden kor-mányt, meg pártot, csak a kormányzó kedves előtte. Most azonban kivételt tesz és a plébá-nusért üríti poharát, kívánván, hogy ő legyen majd egyszer hercegprimás.

Türelmetlenül nyomkodja hüvelyk ujját a paszuj pipa belsejébe a notárius, nagyot szip-pant, azután vágyva kapja fel koczezintásra a legnagyobb poharat és sok igazsággént han-goztatja kedvelt mondását: „Csak az a miénk, amit lenyelünk!“ Le is nyeli a hegy zamatos levét.

No, ezek közt ne is törje magát az ural-kodó kormány, mert nem sokra viszi. Egy kis várakozás, és a főtisztelendő plébános ur is fel-csap 48-asnak. Rögtön meg is tartja a prog-rammbeszédet, eltörli az adót, a pótdót, meg-adja a dépnek a dohány termelés engedélyét, felemeli a néptanítók fizetését, a vármegye fő-orvosának teszi meg Sulyok Tamást a vén dok-tort, a tanítóból tanfelügyelő lesz, a jegyzőből alispán, a falu a legjobb földet kapja, amerre a szeme lát.

Mikor elválnak, úgy érzik, mintha „mégis mozogna a föld“; szidják a flastert ami nincs, s botorkálnak egyik a másik után. A plébános ur örvend csak s nem adná egy vak loért, hogy nem kell tovább mennie az ágyánál. — Ez is nagy ut ilyen viharos est és programmbeszéd után.

A fonókában is fájdalmasan érzik az elválást. A falu legszebb leányainak a könnyei erednek meg és folynak kitudja meddig és pedig csak azért, hogy Laczi, Jani, Gyuri, három évig nem tér ide vissza ha most e vi-szik. — Mit ér aztán a fonóka, a fosztó meg a kukoriczahántás, ha ezek a gyerekek eimentek! Vigasztalják ugyan a szomorkodókat a „gyere-kek“ azzal a csárdással, melyben most átkarol-ják és azzal a szüknadrágos, zsinóros mundérral, melyben mint örmesterek kerülnek haza.

A vén asszonyok rinak igazán, az öreg embereket a pityókosság tartja valahogy a ke-ményszívűségben; a fiatalok — kiki a maga párjával dalogatja a kedvencz nótáját, hátuk mögött a négy száll falusi cigány lesi a hatást. És kíséri ki őket a gőzmasinához, mely messze viszi el a szülőfalutól, ez adja a hangokat, melyeknek a berukkolás idejét, az október elsejét el kellene feledtetniök... No, most már mind-járt itt is van a sebes vonat. Nincs is szárnya, mégis gyorsabban elröpíti mint akár a viharos fergeteg.

„Most már aztán szabad a csók Rózi!“ kiáltja el magát a veres sipkás és mig a vonat

ott sutorog a stáczió, ráczuppantja tuczat csókját Rózsira. A többi meg Erzsire, Sárira, Évára, Esztire, sorban ahány jön.

"Galambfalva egy percz!" recsegős hangjával imigyen szól a konduktur s rohannak a "gyerekek" a kupéba...

— Még el sem helyezkednek már fut tovább a masina, mintha egyéb sürgősebb dolga sem volna.

"Szerbusztok lányok! Szerbusztok. Majd visszakerülünk még!"

Fütyentés, harmadik cseppet. Vége.

A hátramaradt lányok unisono dudolják:

"Verd meg uram az október elsejét!"

Mindszenti I.

Közgazdaság.

Mely kilátás nyílik gabonaáraink emelkedésére? E kérdésre megfelelni alkalmat nyújt az "Americán Agriculturnist" amerikai gazdasági szaklap legújabb számában foglalt összehasonlító kimutatás az északamerikai Egyesült-Államok idei és múlt évi terméséről. E szerint a gabonatermés kitett 1892. évben 1712. millió 323,000 bushelt, míg viszont az 1891. évi termés 3,060,154,000 bushellel szerepel. Az idei termés e szerint 347 930.500 bushel kevesletet mutat a múlt évihez képest. Oka egyebeken kívül abban rejlik, hogy ugyancsak a fenti megibzható forrás szerint ez idén 3 millió acreval kevesebb terület vetetett gabona alá, mint a múlt évben. A jelzett amerikai lap ebből azt következteti, hogy a még eladatlan 1891. évi bő termésmaradványának felhasználása után, idei termésünkre jó árt várhatunk.

Debreczeni Városi színház.

Idénybérlet 12. szám. I. Kis bérlet 12. szám
Páros. Páros.

Ma csütörtökön 1892. Október hó 13-án
bérletfolyamban:

← másodikor: →

THERMIDOR

Színmű 4 felvonásban.

Holnap pénteken 1892 Október hó 14-én
bérlet szünetben, népelőadás, leszállított hely-
árakkal:

A tékozló.

Látványos színmű.

A színház heti műsora következő:

Szombat: Kis molnárné, operette Mihajlo-
vic-tól.

Vasárnap: Csókon szerzett völegény énekes
bohózat Szigetitol.

Dr. Kentzler József

torok, gyermek és belbajokban

rendel:

Reggel 8—9 } óráig.
d. u. 2—4 }

Lakik: Nagyhatvan-utca 1518.

(Gáll Lajos háza.)

Egy eredeti Singer varrógépen

ügyes

jártas varrónő

egy elsőrangú raktárban mint

bolti kisasszony

azonnal felvétetik.

Czimek a kiadóhivatalban beadhatók.

EGY

iroda tisztii állomás

betöltendő.

Német nyelvet bírók előnyben részesülnek.

Czim a kiadó hivatalban.

Felüditési készülékek

Dr. Müller főtörzs orvos.

orvosi vevény után készítve, orvosok által jó sikerrel használva és ajánlva idős és fiatal emberek gyengeségei ellen, melyek idegbomlás, titkos fiatalkori vétkek, és kicsapongásokból származtak, melyeknek következményei ideges hátrgerinc fájdalmak, a kezek és lábak ideges reszketése. Visszaadják az elgyengült test ifjúkor erejét s ruganyosságát. Különösen ki van próbálva, mint erősítő szer, ideg és nemi gyengeség (Impotenzia) ellen. Ára kimerítő orvosi használati utasítással 3 ft 10 kr, postán 25 krral több. A valódi készülékek egyedül: St. Georgs-Apoth. Wien V. Wimmergasse 33. kaphatók, hova az írásbeli megrendelések intézendők.

!!! Kolera ellen!!!

Muraközy Károly debreczeni gyógyszerész ajánlja a n. é. közönség figyelmébe, saját készítményü

5% Carbol és 1% Szublimat házi szappanait

mint legbiztosabb óvoszerkeket

a kolera ellen.

Ezen szappanok a háztartásban a jelen járványos időben úgy a kéz mint a ruha mosáshoz nélkülözhetetlenek.

Ára darabonként a Carbol szappannak 20 kr.
" " " Szublimat " " 15 kr.

Kaphatók helyben úgy a készítőnél mint az összes gyógyszerárakban és minden nagyobb üzletben.

Vidéki megrendelések a készítőhöz intézendők.

Kolompér

eladás.

A gazdasági tanintézetnél

rózsa-kolompér eladó.

Házhoz szállítva métermázsája 2 ft.

Megrendelhető a tanintézet igazgatóságánál.

Nagy választék

sirkoszorukban

← 55 krajczártól feljebb →

Gyenes Lajos

divat raktárában.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Őszi és téli posztók és gyapju- szövetek.

Van szerencsém a n. é. közönséggel
tudatni, hogy

posztókereskedésünkben

mai naptól fogva
az őszi és téli

évadra megkivánt divatárak már megér-
keztek és ajánlunk:

Cheviot, Cheviot camgarnt,
finom francia camgarnt,
Palmerstonokat minden színben,
Őszi felöltő szöveteket,
Fekete Peruvienne és doszkinokat,
trikot szöveteket minden színben,
Finom prácsi Lodenekeket téli kabátoak
igen jutányos árak mellett.

Kérve a n. é. közönség szíves pártfogását
tisztelettel

KLEIN és ADLER

Czégely-ház, a megyeházzal
szemben.

259/92. k. gy.

Hirdetmény.

H.-Dorogh nagyközség tulajdonát
tevő úgy nevezett Benehalmi 917 kat.
hold földbirtok, mely mind szántó föld,
a folyó hó 16-án délelőtt 10 órakor
Dorogh városháza nagytermében tartandó
nyilvános árverésen az alábbi feltételek
mellett adatik haszonbérbe:

1. Haszonbérbe adandó ingatlan bér-
lete 1892 évi október 1-től számított 12
évig, azaz 1904 évi szeptember 30 ig
terjed.

2. Kikiáltási ár az egytagbani árve-
résnél 9000 frt, a 200 holdas részletbeni
árverésnél pedig 2000 frt, mely összegek-
nek 10%-át minden árverelő bánatpénz
képpen az árverelő küldöttség kezeihez
letenni köteles.

3. Az árverés ez alkalommal előbb
egy tagban, azután 200—200 holdas
parcellákban külön-külön fog esz özlé-
tetni.

4. A képviselő testületi közgyűlés-
nek mely az árverés megejtése után azon-
nal megtartatik, lesz joga az árverés
eredménye felett határozni s a teendő
ígéreték közül a reá nézve előnyösebbet
fogadja el, esetleg azok mellőzésével
ujabb intézkedéseket tesz.

5. A részletes feltételek az előljáró
ságnál bármikor megtudhatók.

H.-Dorogh 1892. október hó 11.

Farkas Győző
jegyző.

Kovács István
főbíró.

Bécs, 1873. Erdemérem Budapest, 1885. Nagy díszokl. Eszék, 1889. Díszoklevél. Zágráb 1891. Nagy díszoklevél M.-Palánkán 1877. aranyérem. London, 1878. Díszoklevél

Csik József

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi portland-cement- és vízhatlan mészgyár
BECCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi
járóságok, valamint a n. é. építő-közönség kényelmére

Debreczenben Szabó Zsigmond fűszerkereskedő urnál
raktárt tartok, hol saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan mész

folytonosan legjobb és egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra k
séggel megküldetik.

váris, 1867.
Bronz érem.

Kecskemét, 1872.
Ezüst érem.

Ujvidék, 1875.
Arany érem.

Szeged, 1878.
Erdemérem.

Trieszt, 1883.
Arany érem.

Csakis világhírű **czigaretta papirost** használjátok

Les Dernières Cartouches jeggyel
BRAUNSTEIN FRERES párisi

gyárából, 65., Boulevard Exemans.

Ezen gyártmány a papír ipar diadala s a cigaretta papiros
eszményképe.

Ezen cigarettapapiros és cigarettahüvely gyári raktára:
Bécs, I. Scholrenring 25.

„A valódi francia „Les Dernières Cartouches“ cigaretta-papirunk, va-
lamint a valódi francia cigaretta-hüvelyek a „Les Dernières Cartouches“
papirból minden noringbergi nagykereskedésben, ugyszintén az összes magyar
kir. dohánytözsdékben. kaphatók.“

A helybeli piacon több ízben előfordult végeladásokkal szemben,
nehogy t. vevőink ezáltal befolyásolva legyenek — elhatároztuk, hogy
az ugyis tulhalmozott raktárunkon levő árucikkeink nagyrészt

hatóságilag engedélyezett

végeladásra

bocsássuk.

Tudatjuk tehát a n. é. közönséggel, hogy a mai naptól kezdve a
raktárunkon levő

**Ruhakelméket, Flanelleket,
Barchenteket (velez),
Cretonokat, Atlas satineket
Batisztokat,
Tricot-derekakat,**

**Szőnyegeket,
Ágy és asztal-terítőket,
Jutle és szövet
függönyöket, valamint
Férfi gyapju szöveteket,**

gyári áron alól

árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa.